

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

SAŽETAK PRESUDE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument.)

PRETRESNO VEĆE

Hag, 28. jun 2012.

Sažetak presude u trećem postupku protiv Vojislava Šešelja zbog nepoštovanje suda

U nastavku je sažetak presude koju je danas pročitao sudija Trechsel.

U ovom predmetu, sâmo Pretresno veće krivično goni optuženog za nepoštovanje Međunarodnog suda, kažnjivo prema inherentnim ovlašćenjima Međunarodnog suda i shodno pravilu 77 Pravilnika o postupku i dokazima. Prvobitna optužnica je podignuta 9. maja 2011. godine, a izmenjena je 21. oktobra 2011. godine i još jednom 29. marta 2012. godine.

Optuženi se tereti po jednoj tački optužnice da je svesno i hotimično ometao sprovođenje pravde time što nije postupio u skladu sa nalogima Veća u kojima se zahteva da sa veb sajta ukloni materijale u kojima se obelodanjuju poverljive informacije o jednom broju zaštićenih svedoka. Reč je o sledećim nalogima:

- dana 16. decembra 2009. godine, Žalbeno veće je naložilo optuženom da sa veb sajta ukloni knjigu čiji je on autor, kao i svoju najavu žalbe i žalbeni podnesak koji su zavedeni kao poverljivi dokumenti u ranijem predmetu za nepoštovanje suda;

- dana 31. januara 2011. godine, Pretresno veće II je naložilo optuženom da sa veb sajta ukloni drugu knjigu i dva poverljiva podneska;

- dana 17. februara 2011. godine, Pretresno veće II je naložilo optuženom da sa veb sajta ukloni treću knjigu i jedan poverljivi podnesak;

- dana 15. jula 2011. godine, Pretresno veće II je naložilo optuženom da sa veb sajta ukloni četvrtu knjigu, i

- dana 3. novembra 2011. godine, Pretresno veće II je naložilo optuženom da sa veb sajta ukloni jedan poverljivi podnesak.

Ovi nalozi su izdati u više različitih predmeta, uključujući i glavni pretres protiv Vojislava Šešelja, kao i u ranijim postupcima za nepoštovanje suda tokom kojih je proglašen krivim za objavljivanje poverljivih informacija.

Prilikom prvog stupanja pred sud 6. aprila 2011. godine i ponovnog stupanja pred sud 17. aprila 2012. godine, optuženi se izjasnio da nije kriv za krivično delo za koje se tereti. Prilikom ponovnog stupanja pred sud 4. novembra 2011. godine, optuženi se nije izjasnio o krivici, te je prilikom daljeg ponovnog stupanja pred sud 11. novembra 2011. godine u ime optuženog navedeno da nije kriv shodno Pravilu 62.

U okviru ovog predmeta, u pretpretresnoj fazi postupka postavilo se više pitanja koja su imala uticaja na tok samog suđenja. Pretresno veće će ih ukratko izneti pre nego što pređe na svoje zaključke o meritumu.

Na statusnoj konferenciji održanoj 19. marta 2012. godine, optuženi je izjavio da će svedočiti lično, a da će glavno ispitivanje voditi jedan od njegovih pravnih savetnika imenovanih u glavnom pretresu u predmetu Šešelj. Optuženi je takođe izjavio da

Internet adresa: <http://www.icty.org>

Služba za medije/komunikacije

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. The Netherlands

Tel.: +31-70-512-5343; 512-5356 Fax: +31-70-512-5355

namerava da traži izuzeće sudije Kwona. U pisanoj odluci od 24. aprila 2012. godine, Veće je naložilo optuženom da preda zahtev za izuzeće sudije Kwona u pisanom obliku, i to u roku od sedam dana po prijemu prevoda odluke koju je Veće donelo 24. aprila. Optuženi je u istom roku bio dužan da preda svoj spisak svedoka i dokaznih predloga.

Dana 15. maja 2012. godine, optuženi je u roku predao spisak svedoka. Međutim, nije predao pisani zahtev za izuzeće sudije Kwona. Prema dostavljenom spisku svedoka, optuženi je trebalo da bude jedini svedok u predmetu.

Dana 30. maja 2012. godine, Služba Sekretarijata za pravnu pomoć i pitanja pritvora (OLAD) obavestila je Pretresno veće da je, na zahtev optuženog, odobrila pravnom savetniku optuženog u glavnom pretresu privilegovanu posetu optuženom u Pritvorskoj jedinici radi pripreme za suđenje u ovom predmetu. Međutim, OLAD je odbio zahtev optuženog da sastanku prisustvuje i njegov referent za predmet u glavnom pretresu.

Pretresno veće je zakazalo pretpretresnu konferenciju za 12. juni 2012. godine, s tim da pretres počne neposredno po završetku konferencije. Veće je takođe donelo odluku kojom se pravnom savetniku optuženog dozvoljava da vodi glavno ispitivanje optuženog. Tokom pretpretresne konferencije, optuženi je izneo, između ostalog, da mu je uskraćeno pravo na pravnu pomoć budući da mu je OLAD odbio zahtev u vezi sa referentom za predmet. Optuženi je tražio da se preispita odluka Veća kako bi i njegov referent za predmet mogao da prisustvuje postupku. Pošto se povuklo da razmotri zahtev, Veće je rešilo da neće preispitivati prethodno donetu odluku. Optuženi je potom izjavio da, u odsustvu svog pravnog savetnika i referenta za predmet, neće biti kadar da izvede dokazni postupak odbrane jer nema ko da vodi glavno ispitivanje.

Pretresno veće je zauzelo stav da je time pretpretresna konferencija završena. Počeo je pretres. Veće je ustanovilo da je optuženi primio optužnicu i propratni materijal u ovom predmetu. Potom je Pretresno veće pozvalo optuženog da iznese odbranu tako što će početi svedočenje, s tim da ispitivanje vodi samo Veće. Optuženi je ponovio da nije kadar da iznese odbranu i dodao da nije voljan da učestvuje u postupku dok mu se ne omogući da pretresu prisustvuju kako njegov pravni savetnik, tako i njegov referent za predmet. Pošto se ponovo povuklo da razmotri argumentaciju optuženog, Veće je donelo odluku da se pretres odloži na nedelju dana, do 18. juna 2012. godine. Veće je još jednom ponovilo da je pravni savetnik optuženog dobrodošao, ali da nema valjanih razloga za prisustvo referenta za predmet. Pored toga, Veće je upozorilo optuženog da će, bude li istrajao u svom stavu, Veće produžiti sa postupkom.

Dana 18. juna 2012. godine, pravni savetnik nije bio prisutan u sudnici. Veće je pozvalo optuženog da uzme reč, istaknuvši da će mu, umesto da ga ispituje, pružiti priliku da iznese vlastito viđenje činjeničnog stanja u predmetu. Optuženi je izjavio da odbija da iznese odbranu, uz argument da su mu uskraćena procesna prava da njegov pravni savetnik i referent za predmet prisustvuju postupku.

Veće je istaklo da je sav materijal povezan sa predmetom već sastavni deo sudskog spisa, te je pozvalo optuženog da iznese završnu reč. U svojoj završnoj reči, optuženi je, između ostalog, izneo argument da je postupak pristrasan i istakao da mu je OLAD dodelio referenta za predmet u glavnom pretresu kao i u ranijem postupku za nepoštovanje suda. Optuženi je takođe izneo tvrdnju da mu je Pretresno veće onemogućilo da iznese odbranu. Veće je potom okončalo pretres u postupku.

Sada ću se osvrnuti na meritum u ovom predmetu. Međunarodni sud raspolaže inherentnom sudskom nadležnošću da se postara za neometano vršenje svojih nadležnosti predviđenih Statutom i za zaštitu svojih osnovnih pravosudnih funkcija. Shodno pravilu

77(A), Međunarodni sud poseduje inherentna ovlašćenja da tereti za nepoštovanje suda lica koja svesno i hotimično ometaju sprovođenje pravde na Međunarodnom sudu.

Actus reus krivičnog dela koje se sastoji u ometanju sprovođenja pravde obuhvata svaki hotimični postupak za koji postoji stvarna opasnost da bi mogao da podrije poverenje u sposobnost Međunarodnog suda za izricanje delotvornih zaštitnih mera. Kršenje sudskog naloga kao takvo predstavlja ometanje sprovođenja pravde. *Mens rea* se utvrđuje u zavisnosti od toga da li je optuženi svesno i hotimično ometao sprovođenje pravde.

Veće je ovaj predmet razmatralo u skladu sa pravilom 77(A), a ne sa pravilom 77(A)(ii), zbog toga što se optuženi tereti da se nije povinovao nalogu Veća tako što bi uklonio poverljive materijale sa svog veb sajta, a ne zbog toga što je obelodanio poverljive materijale kao takve.

Kada je reč o obeležju *actus reus*, Veće je ustanovilo da je, shodno nalogima koje su izdala različita pretresna veća, optuženi bio dužan da ukloni knjige i poverljive podneske sa svog veb sajta. Utvrđeno je da on nije postupio u skladu sa pomenutim nalogima. Nije sporno da je optuženi bio u položaju da preduzme konkretne mere kako bi sporne materijale uklonio bilo lično, bilo posredstvom drugih lica. S tim u vezi, Pretresno veće je primilo k znanju izjave optuženog u vezi sa argumentacijom koju je izneo tokom zasedanja u glavnom pretresu u predmetu Šešelj, kao i njegove pismene podneske predate Pretresnom veću II, a u kojima stoji da on nema nameru da ukloni jednu od spornih knjiga sa svog veb sajta. Veće je takođe razmotrilo izjave optuženog tokom pretresa u drugom predmetu za nepoštovanje suda koji se protiv njega vodio, a iz kojih se vidi da on odlučuje o tome koji će sadržaji biti postavljeni na veb sajt. Najzad, Veće je razmotrilo podnesak koji je Veću dostavilo lice na čije je ime veb sajt registrovan, a u kojem stoji da je optuženi: „jedini vlasnik veb sajta i isključivo on odlučuje o tome šta će na njemu biti prikazano“.

Kada je pak reč o *mens rea*, Veće je primilo k znanju brojne potvrde o prijemu putem kojih je optuženi potvrdio da je primio kako naloge na koje se oglušio, tako i propratne odluke i podneske. Veće je primilo k znanju da je, u vezi sa jednom od svojih knjiga, optuženi izričito izjavio da nema nameru da se povinuje relevantnom nalogu i knjigu ukloni sa veb sajta. Veće je takođe primilo k znanju izjavu optuženog pred Pretresnim većem III u glavnom pretresu u predmetu Šešelj, u kojoj je optuženi izneo da je na svoj veb sajt postavio poverljivi materijal povezan sa zaštićenim svedokom.

Iz svih navedenih razloga, Veće se uverilo da je *actus reus* za nepoštovanje suda shodno pravilu 77(A) dokazan van razumne sumnje i da je optuženi znao za izdate naloge i svoju obavezu da poverljive materijale ukloni sa veb sajta. Shodno tome, Pretresno veće optuženog proglašava krivim za nepoštovanje Međunarodnog suda budući da je svesno i hotimično ometao sprovođenje pravde na Međunarodnom sudu time što se oglušio na naloge različitih pretresnih veća.

Da se sada osvrnemo na pitanje odmeravanja kazne. Shodno pravilu 77(G), maksimalna kazna koja se može izreći licu proglašenom za nepoštovanje suda jeste kazna zatvora do sedam godina, ili novčana kazna do 100.000 evra, ili i jedno i drugo. Činioci koje valja uzeti u obzir prilikom odmeravanja kazne jesu težina počinjenog krivičnog dela nepoštovanja suda i potreba da se optuženi i drugi odvrate od istog ili sličnog postupanja. Veće je takođe razmotrilo postoje li otežavajuće ili olakšavajuće okolnosti.

Ovaj predmet vodi se zbog teškog oblika nepoštovanja suda do kojeg je došlo usled oglašivanja o naloge Međunarodnog suda. S obzirom na donete naloge i odluke, u koje je optuženi bio upućen, optuženi je bio dužan da lično ili posredstvom drugih lica ukloni poverljive materijale sa veb sajta. Nepovinovanje nalogima ove vrste ozbiljno je krivično

delo, koje ne samo da ometa sprovođenje pravde, već stvara opasnost da se podrije poverenje javnosti u Međunarodni sud, a samim tim i delotvorno vršenje pravosudne funkcije Međunarodnog suda, uključujući i sposobnost za izricanje delotvornih zaštitnih mera kada je to potrebno.

Veće je višestruka osporavanja ovlašćenja Međunarodnog suda, kakvima je optuženi pribegavao, uzelo u obzir kao otežavajuću okolnost. Na repetitivnu prirodu njegovih postupaka ukazuje stalno odbijanje da se povinuje nalogima u kojima se od njega zahteva da ukloni poverljive materijale koje je obelodanjivao u brojnim prilikama tokom nekoliko godina. Takvo flagrantno kršenje nalogâ pretresnih većâ predstavlja direktni napad na pravosudna ovlašćenja Međunarodnog suda.

Optuženom je već u dve prilike izrečena osuđujuća presuda za nepoštovanje suda. U oba slučaja, osuđen je zbog obelodanjivanja poverljivih informacija i dokaznih materijala povezanih sa zaštićenim svedocima, i to u dve knjige koje su sporne u ovom predmetu. Prethodne osuđujuće presude uzete su u obzir kao otežavajuća okolnost.

Pretresno veće je razmotrilo postoje li olakšavajuće okolnosti, kao što je, recimo, nagoveštaj kajanja, ali je zaključilo da ih nema.

Iz navedenih razloga, Pretresno veće će izreći kaznu u kojoj se uzima u obzir težina krivičnog dela koje je optuženi počinio u ovom predmetu i potreba da se ubuduće odvрати od sličnih postupaka.

Budući da je utvrdilo da ste krivi po jednoj tački optužnice za nepoštovanje suda shodno pravilima 54 i 77 Pravilnika, Pretresno veće vam većinskom odlukom, uz suprotno mišljenje sudije Trechsela, izriče jedinstvenu kaznu zatvora od dve godine.

Presudi sam priložio svoje suprotno mišljenje o izrečenoj kazni - ja bih bio skloniji znatno blažoj kazni.

Pretres je završen.
